

ฟ้าสวย น้ำใส

จดหมายข่าวที่ชวนให้ทุกคนช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี

ปีที่ 14 ฉบับที่ 7
เดือนกรกฎาคม 2561

ทำความดีด้วยหัวใจ

ลด ^{รับ} _{ให้} ^{ใช้}
ถุงพลาสติก

สวัสดี คนไทยหัวใจสีเขียวทุกท่าน

วันที่ 28 กรกฎาคม 2561 เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 66 พรรษา สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ปวงชนชาวไทยทุกหมู่เหล่าต่างร่วมกันน้อมเกล้าฯ ถวายพระพรชัยมงคลขอทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน และร่วมกันเฉลิมพระเกียรติทำความดี ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ร่วมกันดูแลสิ่งแวดล้อม ลดปริมาณขยะมูลฝอย ผ่านโครงการจิตอาสา “เราทำความดี ด้วยหัวใจ” อย่างพร้อมเพรียงกัน

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้จัดกิจกรรม “เราทำความดี ด้วยหัวใจ” เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเช่นกัน เพื่อร่วมพลังสร้างความสามัคคี และเกิดจิตสำนึกที่ดีในการสร้างความดี โดยร่วมกับประชาชนและทุกภาคส่วนร่วมกันอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่คลองวัดแดง ชุมชนวัดแดง และชุมชนวัดแดงธรรมชาติ มีการทำความสะอาดลำคลอง การกำจัดวัชพืชและหญ้าบริเวณริมคลอง เก็บขยะ และปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สะอาดเรียบร้อย ซึ่งมีจิตอาสาเข้าร่วมกว่า 500 คน และถือโอกาสวาระเดือนมหามงคลนี้จัดกิจกรรม “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” เพื่อรณรงค์คนไทยร่วมใจลดการใช้ถุงพลาสติก ขวดพลาสติก และกล่องโฟม เบื้องต้นมีหน่วยงานราชการ 20 กระทรวง ตลาดเทศบาล ห้างสรรพสินค้า สถาบันการศึกษา ฯลฯ ได้ประสานเสียงกันอย่างหนักแน่น ตั้งเป้าหมายลดปริมาณขยะของหน่วยงานภาครัฐลง 5% คิดเป็น 11,225 ตันต่อปี ถุงพลาสติกหูหิ้วลดลง 4,000 ล้านใบต่อปี โฟมบรรจุอาหารลดลง 1,000 ล้านชิ้นต่อปี และแก้วพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวลดลง 30 ล้านใบต่อปี จึงขอเชิญชวนคนไทยหัวใจสีเขียวทุกท่านเป็นส่วนหนึ่งในการบันทึกประวัติศาสตร์ลดการใช้ถุงพลาสติกไปพร้อม ๆ กัน

กองบรรณาธิการ
“ฟ้าสวย น้ำใส”

สารบัญ

ต้นคิด “บัวลอย โนนสุกุล” ผู้นำต้นแบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ “บ้านหนองเหิน”	3
ใบไม้ไหว Youth Environment Forum 2018 เยาวชนสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	4
“ทำความดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก” เริ่มพร้อมกันในตลาดสด 7,000 แห่งทั่วประเทศ	5
เปิดฟ้า ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม	6
ฟ้ากว้าง ประชาชนจิตอาสา “เราทำความดี ด้วยหัวใจ” รวมพลังทำกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม	8
ใต้ตะวัน “โรงเรียนบ้านน้ำมิน” จังหวัดพะเยา คว่ำแชมป์โรงเรียนปลอดขยะ	9
ระบำผีเสื้อ ชวนหิวปิ่นโตสะพายถุงผ้า เที่ยวตลาดนัดธรรมชาติกลางกรุง	10
หมุนตามฟ้า “อนามัยโลก” สืบบทกวีนพละครระบเพลงพลาสติกในน้ำดื่มบรรจุขวด	11

ดิฉัน | ต.ค. 61 “รพ.ปลอดถุงพลาสติก” รณรงค์ผู้ป่วยพกถุงผ้าใส่ยากลับบ้าน

“บัวลัย โนนสกุล” ผู้นำต้นแบบ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ “บ้านหนองเห็น”

“

เมื่อก่อนป่าถูกบุกรุกเหลือแต่ป่าทึบๆ เราได้สร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการฟื้นฟูและดูแลสิ่งแวดล้อม ในชุมชน ทำให้ได้ป่าดงดิบกลับคืนมา จนสามารถ ทำวนเกษตรขึ้นมา ความสำเร็จที่เกิดขึ้น เพราะ ชุมชนทำด้วยใจ ด้วยยึดหลักที่ว่า “ป่าของเรา บ้านของเรา”

นายบัวลัย โนนสกุล

ทสม. ชุมชนบ้านหนองเห็น ต.นาदान อ.สุวรรณคูหา จ.หนองบัวลำภู

”

นายบัวลัย โนนสกุล ทสม. ดีเด่นระดับประเทศ ด้านการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชุมชนบ้านหนองเห็น ตำบลนาदान อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู กล่าวว่า

“หัวใจสำคัญการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้กลับคืนมาต้องมี “น้ำ” ชุมชนจึงได้ร่วมใจกันสร้างฝายชะลอน้ำ เชื่อมโยงกับภูมิปัญญาในท้องถิ่น และน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตด้วย ทำให้ ทุกวันนี้สามารถกักเก็บน้ำเอาไว้กิน เอาไว้ใช้ เอาไว้ทำการเกษตรเพียงพอ ตลอดทั้งปี จากฝายชะลอน้ำกว่า 100 ฝาย ตามลำน้ำสายหลักอย่างลำน้ำ ห้วยส้มป่อย ลำน้ำห้วยหลวง และลำน้ำห้วยบอน ในปี 2561 ชุมชนก็ยังร่วมใจกัน ทำฝายชะลอน้ำเพิ่มเข้ามาอีก 25 ฝาย และจากเครือข่ายในท้องถิ่นอีก 15 ฝาย เพื่อดูแลทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ยังส่งผลดีทำให้สองฝั่งลำน้ำ ที่สร้างฝายชะลอน้ำเขียวขจีไปหมด และได้ป่าที่อุดมสมบูรณ์กลับคืนมา มีอาหารป่า เช่น หน่อไม้หลวง เห็ด ให้ชาวบ้านอาศัยเป็นแหล่งอาหารแบ่งปันกัน ในชุมชนได้”

Youth Environment Forum 2018

เยาวชนสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น การที่จะพัฒนาให้ประชาชนในประเทศเกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งแวดล้อมควรเริ่มพัฒนาตั้งแต่เด็ก เพราะเยาวชนเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้จัดโครงการเยาวชนไทยกับสิ่งแวดล้อม (Thai Youth Environment Forum 2018) เพื่อระดมความคิดเห็นเยาวชนเกี่ยวกับผลกระทบเรื่องสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย ร่วมศึกษาแนวทางมุมมองของเยาวชนในประเด็นการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย และเข้ามามีบทบาทในการคิด สร้างสรรค์ และพัฒนางานด้านสิ่งแวดล้อม มีนิสิต นักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน เข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้ จำนวน 200 คน

โดยวันที่ 25 มิถุนายน 2561 เยาวชนได้ทำกิจกรรมที่สำคัญร่วมกัน ณ โรงแรมเจ้าพระยาปาร์ก กรุงเทพมหานคร มีการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธภาพพัฒนาทักษะและกระบวนการทำงาน การเสวนา “ทิศทางการพัฒนาไทยกับสิ่งแวดล้อม” กับนายมนตรี อุดมพงษ์ ผู้สื่อข่าวจากรายการข่าว 3 มิติ ช่อง 3 และนายกฤษฏี เจริญสวัสดิ์ ผู้สร้างสรรคผลงาน “มนุษย์กับธรรมชาติ มิติความสัมพันธ์ผ่านเลนส์” และการเสวนาประเด็นสิ่งแวดล้อม เพื่อปูพื้นฐานปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านต่าง ๆ โดยที่ ๆ จากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การจัดการน้ำเสียปัญหาขยะทะเล และขยะพลาสติก ระบบนิเวศป่าไม้ ป่าชายเลน และป่าในเมือง

นอกจากนี้ นิสิต นักศึกษา ได้แบ่งกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยใน 6 ประเด็น ดังนี้ ขยะทะเล และขยะพลาสติก การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ป่าบกและป่าชายเลน น้ำเสีย ป่าในเมือง และนโยบายสิ่งแวดล้อมของประเทศ

ต่อมาวันที่ 26 มิถุนายน 2561 มีการเสวนา “พลังเยาวชนไทยกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” ณ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยมี พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน และให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะและแนวทางการปฏิบัติเพื่อบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมกับนิสิต นักศึกษา จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่เข้าร่วม

สำหรับประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย 6 ประเด็นที่นิสิต นักศึกษา ได้นำเสนอบนเวที ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ป่าบกและป่าชายเลน

ได้นำเสนอให้เดือนพฤศจิกายนของทุกปี เป็น “เทศกาลไพรวัน” เพื่อสร้างกระแสและสร้างจิตสำนึกของคนในประเทศ ให้ออกมาร่วมกันปลูกป่าอย่างน้อย 1 วัน ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยมีต้นไม้เพิ่มขึ้นที่สีเขียวอย่างน้อย 10 ล้านต้น

กลุ่มที่ 2 นโยบายสิ่งแวดล้อมของประเทศ ได้นำเสนอฟื้นฟูป้องกันทรัพยากรป่า การเพิ่มประสิทธิภาพการลดก๊าซเรือนกระจก การจัดการทรัพยากรน้ำ การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และการทำตามกฎระเบียบของอุทยาน

กลุ่มที่ 3 น้ำคือชีวิต ได้นำเสนอแนะรัฐบาลจัดการทรัพยากรน้ำอย่างพอเพียงและทั่วถึงตามศักยภาพของพื้นที่และความต้องการภายใต้การพัฒนาอย่างยั่งยืนและบูรณาการ โดยให้ปริมาณน้ำต้องพอดีพอเหมาะ คุณภาพต้องสะอาดปลอดภัย และกระบวนการจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพช่วงน้ำท่วม น้ำแล้ง และน้ำเสีย เพื่อมุ่งไปสู่ความยั่งยืน

กลุ่มที่ 4 โลกร้อน...โรคร้าย ได้นำเสนอการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) เป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งผลกระทบต่อสุขภาพทำให้เกิดโรคต่าง ๆ ทั่วทุกภาคของประเทศไทย

กลุ่มที่ 5 ขยะในทะเลและขยะพลาสติก ได้นำเสนอลดขยะทะเลให้เป็นศูนย์ หรือ Sea Zero Waste โดยแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นด้วยการใช้หลัก 5R มาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทิ้งขยะเพื่อลดปริมาณขยะในทะเล

กลุ่มที่ 6 Green City ได้นำเสนอการเดินทางด้วยการใช้รถโดยสารสาธารณะ รถจักรยาน และการเดิน เพื่อลดคาร์บอนไดออกไซด์ ลดการใช้ น้ำมัน และลดการใช้ก๊าซธรรมชาติ ปลูกจิตสำนึกการรณรงค์ การศึกษาในเรื่องการจัดการขยะ การปลูกต้นไม้ และการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเมือง

“ทำความดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก” เริ่มพร้อมกันในตลาดสด 7,000 แห่งทั่วประเทศ

ช่วงสายของวันที่ 21 กรกฎาคม 2561 ที่ผ่านมา บรรยากาศภายในตลาดสดเทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เป็นไปด้วยความคึกคักในการร่วมมือร่วมใจ ลดการใช้ถุงพลาสติกในตลาดสด ผ่านกิจกรรมรณรงค์ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก” ซึ่งกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เริ่มต้นลงพื้นที่รณรงค์ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ลดการใช้ถุงพลาสติกภายใต้โครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” เพื่อขับเคลื่อนและสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกและโฟมในตลาดสด พร้อมกันกับตลาดสดกว่า 7,000 แห่งทั่วประเทศ โดยมี พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมเดินรณรงค์ลดการใช้ถุงพลาสติก และแจกถุงผ้าให้กับพ่อค้าแม่ค้าและผู้เดินทางมาซื้อสินค้าที่ตลาดแห่งนี้ด้วย

จากข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษและสถาบันพลาสติก พบว่าปัจจุบันมีปริมาณการใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วในประเทศไทยจำนวน 45,000 ล้านใบต่อปี โดยตลาดสดเทศบาลและเอกชน มีการใช้ถุงพลาสติกจำนวน 18,000 ล้านใบ คิดเป็นร้อยละ 40 ของปริมาณการใช้ถุงพลาสติกทั่วประเทศ ดังนั้น ตลาดสดจึงเป็นอีกหนึ่งแห่งที่ต้องดำเนินการรณรงค์สร้างความเข้าใจกับผู้ค้าและประชาชนในการลดการใช้ถุงพลาสติก กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้จัดกิจกรรม “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก” เพื่อรณรงค์ส่งเสริมให้เกิดความตระหนักและมีส่วนร่วมในการลดปริมาณการใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วและโฟมในตลาดสดทั่วประเทศ โดยการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐและประชาชน โดยมีเป้าหมายที่จะลดการใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วในตลาดสดลงร้อยละ 20 หรือ 3,600 ล้านใบ และลดการใช้กล่องโฟมบรรจุอาหารในตลาดสดลดร้อยละ 10 ภายในปี 2562

นางสุกัญญา เกตุประสาท อติดีข้าราชการโรงเรียนวัดบางพูดใน ซึ่งเดินทางมาซื้อสินค้าที่ตลาดปากเกร็ดทุกวัน กล่าวว่า “ตนเองดีใจมากที่มีโครงการรณรงค์ลดการใช้ถุงพลาสติกในตลาดสด ถือว่าเป็นแนวคิดที่ดีในการลดปริมาณขยะ เพราะทุกวันนี้มีการใช้ถุงพลาสติกในตลาดสดเยอะมาก ส่วนตัวถือตะกร้ามาจ่ายตลาดสดมา 14 ปีแล้ว สะดวกสบายเวลาถือของกลับบ้าน แม่ค้าก็ประหยัดไม่มีภาระต้นทุนถุงพลาสติก”

นางมณฑา บัวทรัพย์ คนไทยหัวใจสีเขียวอีกคนหนึ่ง ที่ถือถุงผ้ามาจ่ายตลาด กล่าวว่า “ตนเองถือถุงผ้ามาจ่ายตลาดสดเป็นประจำทุกวัน และจะพกถุงผ้าไว้ตลอดเวลาเมื่อมีโอกาสแวะซื้อของก็ไม่ต้องใช้ถุงพลาสติก ถือว่าเราได้ช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม แต่ถ้าใครไม่ได้ถือถุงผ้ามาตลาดด้วยก็บอกพ่อค้าแม่ค้าลดขนาดถุงพลาสติกลง หรือใส่ของรวมกันจากหลายๆ ร้านในถุงเดียวก็ลดการใช้ถุงพลาสติกได้เช่นกัน”

ขณะที่พ่อค้าแม่ค้าในตลาดปากเกร็ดก็เริ่มตระหนักในการลดรับ ลดใช้ ลดการใช้ถุงพลาสติกกันแล้ว โดย **นายวิไลย์ อภัยวงศ์** เจ้าของร้านก๋วยเตี๋ยวข้าวแกงทองสุข กล่าวว่า “ทางร้านตระหนักถึงผลกระทบจากภาวะโลกร้อน และปริมาณขยะพลาสติกที่มีจำนวนมาก จึงเลือกใช้กล่องใส่อาหารทำจากขานอ้อยแทนกล่องโฟมทำมา 4 ปีแล้ว แต่ยังขายราคาปกติเหมือนเดิม ข้าวราดแกง 25-30 บาท กับข้าวอย่างเดียว 20 บาท แต่ถ้าลูกค้านำปิ่นโตมาใส่อาหารจะได้ส่วนลด 2 บาท หรือจะเลือกเพิ่มปริมาณอาหารก็ได้ ทำให้มีเสียงตอบรับจากลูกค้าดีมากในละแวกใกล้เคียง รวมถึงมาจากรังสิตและดอนเมืองก็มี เพราะทุกคนเริ่มใส่ใจเรื่องสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงพิษภัยจากพลาสติก”

ทางด้านนางปิยะรัตน์ โพธิ์งาม ร้านขายผลไม้ป่าอึ้ง กล่าวว่า “ทางร้านได้ร่วมรณรงค์ลดการใช้ถุงพลาสติกด้วยการลดขนาดถุงพลาสติก ลดจำนวนไม่ซื้อถุงพลาสติก แนะนำลูกค้าให้นำถุงผ้ามาจากบ้านด้วย และหากลูกค้านำถุงผ้ามาด้วยก็จะลดราคา หรือเพิ่มผลไม้ให้แล้วแต่ความต้องการของลูกค้า” นอกจากนี้ ร้านค้ากาแฟก็ร่วมลดการใช้ถุงพลาสติก อาทิ ร้านคุณทิพย์กาแฟโบราณ ถ้านำแก้วมาด้วยจะได้รับส่วนลด 3 บาท จาก 20 บาท ร้านอามิเนะ หากนำแก้วมาด้วยก็จะได้รับส่วนลด 2 บาท จาก 20 บาท เช่นกัน ถือว่าทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในตลาดสดปากเกร็ดเริ่มต้นตัวลดปริมาณการใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วและโฟมในตลาดสดกันแล้ว

ในช่วงระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา มีการนำพลาสติกและโฟม มาใช้ในรูปแบบของบรรจุภัณฑ์ต่าง ๆ มากขึ้น จากสถิติพบว่า ประเทศไทยมีการบริโภคถุงพลาสติกหูหิ้ว 45,000 ล้านใบ ต่อปี โฟมบรรจุอาหาร 6,758 ล้านใบต่อปี แก้วพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว 9,750 ล้านใบ ซึ่งพลาสติกและโฟมเหล่านี้ เป็นวัสดุที่ย่อยสลายยากเมื่อไม่ได้รับการจัดการที่ถูกต้อง ภายหลังการบริโภค จึงส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางบก และทางทะเล โดยพบว่า มีถุงพลาสติก ร้อยละ 18 โฟมบรรจุอาหาร ร้อยละ 9 ในขยะทะเลไทย และมีแนวโน้มในการเกิดการรั่วไหล ของสารปรุงแต่งหรือสารประกอบที่ใช้ในการผลิตพลาสติก และโฟมที่ใช้บรรจุอาหาร ซึ่งอาจเป็นพิษและส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน โดยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2561 พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วน รวมทั้งบริษัท ห้างร้าน หรือสถานประกอบการต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการลดการใช้วัสดุ ที่ผลิตขึ้นจากพลาสติก เพื่อลดปริมาณขยะพลาสติกในสิ่งแวดล้อม

และเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2561 ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินโครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” เพื่อให้ทุกหน่วยงานในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการขับเคลื่อนร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความยั่งยืนในการแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกพร้อมกันทั่วประเทศ โดยการสร้างความร่วมมือกับภาคราชการ ทั้ง 20 กระทรวง โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจ เอกชน สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกของประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรม : มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอย ในหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้หน่วยภาครัฐของทุกกระทรวง มีการดำเนินกิจกรรมการลด คัดแยกขยะมูลฝอยภายในหน่วยงาน เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ประชาชนและภาคเอกชน โดยดำเนินการพร้อมกันทั่วประเทศตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2561 และให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ กำหนดให้

ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม

“ผลการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย” เป็นตัววัดประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐ เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2561

2. กิจกรรม : ทำความดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก เพื่อส่งเสริมให้ห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ ตลาดสดทั่วประเทศ ลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วและงดใช้โฟมบรรจุอาหาร รวมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชนผู้บริโภค เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการใช้บรรจุภัณฑ์หรือภาชนะที่ใช้ซ้ำได้ โดยร่วมกับกระทรวงมหาดไทย ดำเนินการพร้อมกันทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ 21 กรกฎาคม 2561

3. กิจกรรม : การลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วและงดใช้โฟมบรรจุอาหารในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ทั้ง 154 แห่ง โดยไม่นำถุงพลาสติกหูหิ้วและโฟมบรรจุอาหาร น้ำดื่มบรรจุขวดที่มีแคปซูลเข้ามาในเขตอุทยานแห่งชาติ และลดใช้แก้วพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว

4. กิจกรรม : การลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วและงดใช้โฟมบรรจุอาหารในพื้นที่สวนสัตว์ โดยลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้ว งดใช้โฟมบรรจุอาหาร และคัดแยกขยะมูลฝอยภายในสวนสัตว์ โดยเริ่มงดใช้โฟมบรรจุอาหารในพื้นที่สวนสัตว์ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2561 ดังนี้ สวนสัตว์ดุสิต สวนสัตว์เปิดเขาเขียว สวนสัตว์เชียงใหม่ สวนสัตว์นครราชสีมา สวนสัตว์สงขลา สวนสัตว์อุบลราชธานี สวนสัตว์ขอนแก่น และคชอาณาจักรสุรินทร์

5. กิจกรรม : การจัดการขยะบกลู่วขยะทะเล ในพื้นที่ 24 จังหวัดชายทะเล เพื่อลดปริมาณขยะทะเลในพื้นที่ 24 จังหวัดชายทะเล

ปริมาณขยะพลาสติกในประเทศไทยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา

2 ล้านตัน / ปี

ปริมาณขยะพลาสติกในประเทศไทย คิดเป็น 12% ของปริมาณขยะทั้งหมด หรือประมาณปีละ 2 ล้านตัน

0.5 ล้านตัน / ปี

นำกลับไปใช้ประโยชน์ เฉลี่ยปีละ 0.5 ล้านตัน

ส่วนที่เหลือ 1.5 ล้านตัน / ปี

ส่วนใหญ่เป็นเศษขยะพลาสติกที่ปนเปื้อน เช่น ถุงร้อน ถุงเย็นบรรจุอาหาร ถุงหูหิ้ว ถึง 1.2 ล้านตัน

ล่าสุดเมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2561 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เปิดโครงการ “ทำความดี ด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” โดยมี พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน เพื่อเร่งแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการลดใช้ถุงพลาสติก และหลีกเลี่ยงการใช้โฟม ทั้งในหน่วยงานราชการ 20 กระทรวง ตลาดสดเทศบาล ห้างสรรพสินค้า สถาบันการศึกษา รวมไปถึงจนถึงอุทยานแห่งชาติทั่วประเทศ สวนสัตว์ทั้ง 8 แห่ง และพื้นที่ชายหาดทั้ง 24 จังหวัด ตามที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับปัญหาขยะพลาสติก ศูนย์การค้าเอ็มควอเทียร์ กรุงเทพมหานคร

นางสาวพินิตนาฏ ธนาอภินันท์

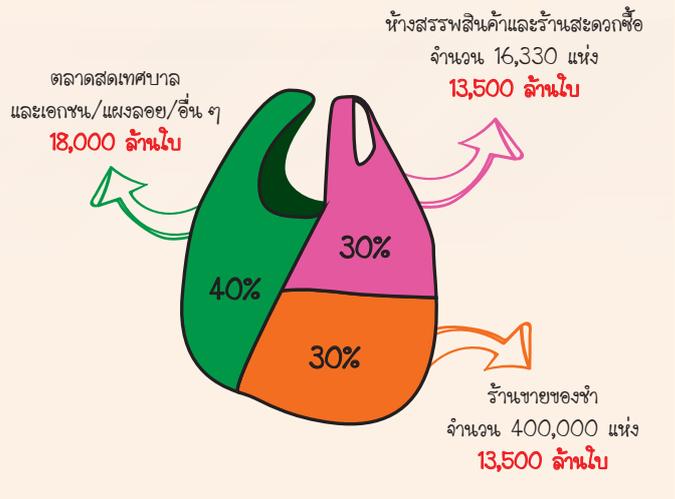

นายลิขิต สร้างสรรค์

นางสาวพินิตนาฏ ธนาอภินันท์ รองผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร กล่าวภายหลังเป็นภาคีเข้าร่วมเปิดตัวโครงการ “ทำความดี ด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” ว่า ทางกรุงเทพมหานครได้ทำหนังสือแจ้งไปยังสำนักงานเขต 50 เขต เพื่อร่วมมือแก้ไขปัญหาพลาสติก เบื้องต้นแม้มีความจำเป็นจะต้องใช้พลาสติกแต่ก็ต้องลดการใช้ลง โดยเฉพาะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง หรือ single-use plastic เช่น ซ้อน ส้อม และ แก้วน้ำพลาสติก พร้อมกันนี้ ได้ให้โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟมในโรงเรียนด้วย ส่วนศูนย์อาหารที่ศาลาว่าการ กรุงเทพมหานคร ได้ประกาศเลิกใช้โฟมอย่างเป็นทางการแล้ว

ด้าน นายลิขิต สร้างสรรค์ เลขาธิการองค์การตลาด กระทรวงมหาดไทย กล่าวว่า องค์การตลาดมีตลาดภายใต้การกำกับดูแล 5 แห่ง ได้แก่ ลาพูน ฉะเชิงเทรา ลพบุรี ปากคลองตลาด และตลิ่งชัน ซึ่งได้มอบนโยบายให้ลดการใช้ถุงพลาสติกในตลาดสดดังกล่าว ผ่านกิจกรรมลด ละ เลิก การใช้ถุงพลาสติก และมีการคัดแยกขยะด้วย ส่วนผู้ที่มาจับจ่ายสินค้าในตลาด ทางเราก็ได้รณรงค์ให้นำถุงผ้ามาจากบ้านด้วย แม้ในระยะแรกจะยังไม่เห็นผลมากนัก แต่ถือว่าเป็นการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงการลดการใช้ถุงพลาสติก ลดโฟม เพื่อช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม

ปริมาณการใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วในประเทศไทย
45,000 ล้านใบ/ปี

ในการเปิดตัวโครงการครั้งนี้ ได้เชิญชวนทุกภาคส่วนร่วมทำความดี ด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม รวมทั้งประกาศเจตนารมณ์ในการขับเคลื่อน การดำเนินงานโครงการร่วมกันของภาคีความร่วมมือกับสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรุงเทพมหานคร กรมการปกครองท้องถิ่น ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME BANK) และภาคี ความร่วมมือภาคเอกชนอื่น ๆ โดยคาดหวังว่าทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน จะสามารถช่วยกันป้องกันและแก้ไขปัญหา ขยะพลาสติกของประเทศไทยได้อย่างยั่งยืน

ในเบื้องต้นมีเป้าหมายให้ข้าราชการ จำนวน 2.53 ล้านคน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อเป็น ตัวอย่างที่ดีให้กับประชาชนและหน่วยงานเอกชน ทุกอาคารสำนักงาน ของหน่วยงานภาครัฐดำเนินการส่งเสริมการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย เพื่อให้การจัดการมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายลดปริมาณขยะได้ ร้อยละ 5 หรือคิดเป็น 11,225 ตันต่อปี ประหยัดงบประมาณในการจัดการ ขยะมูลฝอยได้ 17 ล้านบาทต่อปี สามารถลดปริมาณก๊าซเรือนกระจก จากการคัดแยกขยะรีไซเคิลได้ 26,632 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ลดถุงพลาสติกหูหิ้ว 4,000 ล้านใบต่อปี ลดโฟมบรรจุอาหาร 1,000 ล้านชิ้น ต่อปี ลดแก้วพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว 30 ล้านใบต่อปี ซึ่งเมื่อนำไป รีไซเคิลก่อให้เกิดรายได้ 2 ล้านบาทต่อปี และหน่วยงานภาครัฐประหยัด งบประมาณในการจัดการได้ 6 ล้านบาทต่อปี

ประชาชนจิตอาสา “เราทำความดี ด้วยหัวใจ” ร่วมพลังทำกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ได้จัดกิจกรรมประชาชนจิตอาสา “เราทำความดี ด้วยหัวใจ” เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนจิตอาสา โดยเฉพาะการบำเพ็ญประโยชน์และทำกิจกรรมต่าง ๆ ในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ทั้งการทำความสะอาดศาลากลาง การกำจัดวัชพืชและหญ้าบริเวณริมคลอง การปรับปรุงภูมิทัศน์ การเก็บขยะและทำความสะอาดบริเวณพื้นที่โดยรอบ ณ คลองวัดแดง ชุมชนบ้านวัดแดง และในบริเวณวัดแดงธรรมชาติ ตำบลไทรมา อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2561

สืบเนื่องจากสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงห่วงใยและทรงคำนึงถึงความอยู่ดีมีสุขของประชาชนทุกหมู่เหล่าเป็นสำคัญ ทั้งยังทรงมีพระราชปณิธานแน่วแน่ที่จะทำให้ประเทศชาติมั่นคงและประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ด้วยมีพระราชประสงค์ที่จะสืบสาน รักษา และต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมทั้งแนวพระราชดำริต่าง ๆ ของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชนและพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า โดยได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้จัด โครงการจิตอาสา “เราทำความดี ด้วยหัวใจ” เพื่อร่วมพลังประชาชนในการสร้างความสามัคคี และเกิดจิตสำนึกในการทำความดี พร้อมทั้งการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมด้วยเหตุนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้ร่วมกับจังหวัดนนทบุรีและเทศบาลตำบลไทรมา จัดกิจกรรมประชาชนจิตอาสา “เราทำความดี ด้วยหัวใจ” ขึ้น เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 28 กรกฎาคม 2561 และสนองพระราชโอรสของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการสร้างความสามัคคีและการทำความดีด้วยหัวใจ โดยการส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์และทำกิจกรรมต่าง ๆ ในด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและรักษาสิ่งแวดล้อมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ให้มีความสะอาดและมีความสมดุลต่อไป

สำหรับกิจกรรมประชาชนจิตอาสา “เราทำความดี ด้วยหัวใจ” ที่คลองวัดแดง ชุมชนบ้านวัดแดง และในบริเวณวัดแดงธรรมชาติ ตำบลไทรมา อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี ในครั้งนี้มีประชาชนจิตอาสาหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) เข้าร่วมกว่า 500 คน

นายสมบัติ ทองโฉม จิตอาสาจากชุมชนวัดแดง กล่าวว่า “ตนเองได้เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา “เราทำความดี ด้วยหัวใจ” ทุกอย่างที่ดีที่สุดในครั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการทำความสะอาดห้องน้ำ ทำความสะอาดพื้นภายในวัด การเก็บกวาดขยะ และตัดหญ้าริมทาง เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 66 พรรษา ในวันที่ 28 กรกฎาคม 2561”

นอกจากนี้ ในชีวิตประจำวันยังได้ทำความดีด้วยการรณรงค์ให้คนชุมชนวัดแดงช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมด้วยการใช้ถุงผ้า ใช้ใบตองแทนถุงพลาสติก เพื่อให้ชุมชนแห่งนี้ยังคงความเป็นวิถีชุมชนแบบดั้งเดิมให้มากที่สุด เช่น มีการนำใบตองมาทำขนมตาล เป็นต้น

ด้าน นางสาวมาลี เขยอภัย จิตอาสาชุมชนวัดแดง กล่าวว่า “ตนเองได้เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา “เราทำความดี ด้วยหัวใจ” ครั้งนี้ด้วยการตัดกิ่งไม้ เก็บกวาดขยะ เป็นการทำความดีเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 66 พรรษา พร้อมกันนี้ได้ทำความดีด้วยการดูแลสิ่งแวดล้อมในชุมชนด้วยการรณรงค์คัดแยกขยะ ทั้งขยะอันตรายให้ถูกที่ ลดการใช้พลาสติก แนะนำครัวเรือนให้คว่ำภาชนะที่จะเป็นแหล่งวางไข่ของยุงลายเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออก และทำปุ๋ยหมักจากขยะเศษอาหาร เอาไว้ใช้เองและแจกจ่ายคนในชุมชนด้วย”

“โรงเรียนบ้านน้ำมิน” จังหวัดพะเยา คว้าแชมป์โรงเรียนปลอดขยะ

โรงเรียนบ้านน้ำมิน ตำบลแม่ลาว อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา เป็นอีกหนึ่งต้นแบบให้นักเรียนได้เรียนรู้การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมที่เริ่มจากพฤติกรรมในชีวิตประจำวันง่าย ๆ อย่างการใช้แก้วน้ำส่วนตัว การใช้จานใส่อาหารแทนถุงพลาสติก และการทานอาหารให้หมดจาน มีหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์พลังงาน การจัดการขยะ จนได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ 1 ระดับประเทศ โครงการประกวดโรงเรียนปลอดขยะ (Zero Waste School) ประจำปี 2560 ในประเภทโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษา จากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ดร.สมพิศ กาศิ๊บ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำมิน กล่าวว่า โรงเรียนบ้านน้ำมินได้เปิดสอนระดับอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ย้อนกลับไปเมื่อปี 2550 โรงเรียนแห่งนี้มีปริมาณขยะเยอะมาก และพบว่ามีการจัดการขยะในโรงเรียนไม่ได้คุณภาพ เพราะเลือกใช้วิธีการเผากำจัดขยะ นักเรียนก็ขาดวินัยในการทิ้งขยะลงถังให้ถูกต้อง ทำให้เกิดปัญหาขยะในโรงเรียน ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของนักเรียนโดยตรง รวมทั้งชุมชนรอบ ๆ โรงเรียนด้วย จึงได้เข้าร่วมอบรมเรียนรู้การจัดการขยะและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า โรงเรียนอีโคสคูล (Eco-School) กับกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยได้เรียนรู้เรื่องการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง ภายใต้อัตลักษณ์ 3Rs คือ Reduce การลดปริมาณขยะ Reuse การใช้ซ้ำ และ Recycle การนำกลับมาใช้ใหม่ รวมไปถึงการพาไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จเรื่องการจัดการขยะ แล้วนำความรู้มาปรับใช้ในโรงเรียน

หลังจากกลับมาได้นำเรื่องการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนด้วยการนำหลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ หรือ Whole School Approach มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา โดยเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมจากการมีส่วนร่วมปฏิบัติ โดยค้นหานวัตกรรมให้เข้ากับบริบทโรงเรียน จึงเกิดเป็นที่มาวิธีการ

จัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เชื่อมโยงกับพฤติกรรมในวิถีชีวิตประจำวันของนักเรียนเพื่อลดปริมาณขยะ เช่น การใช้แก้วน้ำส่วนตัว การใช้ผ้าเช็ดหน้าแทนกระดาษชำระ การใช้จานใส่อาหารแทนถุงพลาสติก การทานอาหารให้หมดจาน การใช้กระดาษให้ครบทั้ง 2 หน้าก่อนนำไปรีไซเคิล การสอนให้เด็กปลูกผัก ปลูกต้นไม้ เลี้ยงสัตว์ เพื่อนำมาเป็นอาหารกลางวัน และจำหน่ายมูลสัตว์เพื่อนำไปทำปุ๋ย ลดการใช้ไฟด้วยการใช้กล่องแทนป้ายไวโอล ลดการใช้พลาสติกด้วยการใช้ใบตองแทน และมีการคัดแยกขยะในโรงเรียนด้วย

นอกจากนี้ ได้นำระบบอีโคสคูลประยุกต์เข้ากับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้เกิดการจัดการสิ่งแวดล้อม 8 ฐาน เพื่อสร้างความยั่งยืนในการปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับนักเรียน ดังนี้

ฐานที่ 1 ธนาคารขยะ ให้เด็กนักเรียนนำขยะมาแลกกับไข่ ฐานที่ 2 การรีไซเคิลขยะ นำกระดาษมาทำดอกไม้ประดิษฐ์ นำถุงน้ำยาปรับผ้านุ่มมาทำผ้ากันเปื้อน เป็นต้น ฐานที่ 3 การทำปุ๋ยหมักจากใบไม้ และใบหญ้า ฐานที่ 4 การทำน้ำหมักชีวภาพจากเศษผัก นำไปผสมกับผลิตภัณฑ์พด. เป็นหัวเชื้อจุลินทรีย์นำไปใส่ผักได้ ฐานที่ 5 การทำน้ำมันไบโอดีเซลจากน้ำมันเก่าที่ใช้แล้ว ฐานที่ 6 การทำน้ำยาอเนกประสงค์จากเศษผลไม้ นำมาผลิตเป็นน้ำยาล้างจาน น้ำยาล้างมือ น้ำยาล้างห้องน้ำ ฯลฯ ฐานที่ 7 การปั่นกระดาษหิวจากกระดาษรีไซเคิล หรือเปเปอร์มาเช่ ฐานที่ 8 การทำน้ำส้มควันไม้จากเศษไม้ที่ได้จากการตัดแต่งกิ่งไปเผาถ่านจะได้น้ำส้มควันไม้ นำไปไล่แมลง ลดการใช้สารเคมีได้

ปัจจุบันโรงเรียนบ้านน้ำมินได้เป็นศูนย์การเรียนรู้โรงเรียนปลอดขยะ (Zero Waste School) รวมทั้งเป็นโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียนหลายแห่งในพื้นที่ได้เข้ามาเรียนรู้และนำไปขยายผลการปฏิบัติด้านการคัดแยกขยะ การลดใช้ถุงพลาสติกและกล่องโฟม มุ่งสู่เป้าหมายโรงเรียนปลอดขยะ เพื่อดูแลสุขภาพอนามัยและรักษาสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่ต่อไป

ชวน หิวปั่นโต สะพายถุงผ้า

เที่ยวตลาดนัดธรรมชาติ กลางกรุง

วันหยุดสุดสัปดาห์ของคนกรุงที่รักในธรรมชาติ หากไม่ออกเดินทางท่องเที่ยว ในต่างจังหวัด ก็เหลือทางเลือกไม่มากนัก วันนี้ “ฟ้าสวยน้ำใส” จึงยินดีที่จะแนะนำ แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ที่สนุกสนาน ปลอดภัยพลาสติก นั่นคือ “ตลาดนัดธรรมชาติ” ในย่านพระราม 9 ซอย 17

ที่นี่คือศูนย์กลางการจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม เกษตรกรไร้สารเคมีจากพื้นที่ต่าง ๆ มารวมตัวกันเพื่อนำเสนอสุขภาพที่ดี ให้กับคนเมือง ภายใต้การดูแลของ “ธรรมธธุรกิจ” ซึ่งเป็นคนกลางในการพัฒนาคน ให้ปลูก พืชผักตามศาสตร์พระราชาและภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้รู้จัก “พอ” ทั้งคนปลูก คนกิน และ คนกลาง เพื่อแสวงหาความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นกับทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

อาคารร้างของโรงเรียนชาวมวิทย์ที่ปิดตัวลงไป กลับมาคึกคักอีกครั้งจากตลาดนัด ธรรมชาติ สถานที่นัดพบของคนรักสุขภาพและสิ่งแวดล้อม พืชผักและผลผลิตจากเกษตรกร ปลอดภัยพืชทั้งหลาย วางจำหน่ายในทุกวันเสาร์-อาทิตย์ พร้อมศูนย์เรียนรู้วิถีเกษตร ที่หมุนเวียนมา อาทิ การตัดแปลงวัสดุเหลือใช้เป็นกระถางต้นไม้สำหรับคอนโดมิเนียม การทำปุ๋ยจากธรรมชาติ ฯลฯ

ในตลาดนัดมีความน่ารักและโดดเด่นจากบรรดาพ่อค้าแม่ค้า ที่ร่วมใจหาแนวทาง เพื่อลดการใช้พลาสติกหรือกล่องโฟม ร้านอาหารในตลาด จะใช้ภาชนะทั้งหมดของ ส่วนกลาง โดยรณรงค์ให้ผู้บริโภคและล้างด้วยตัวเอง ในคอนเซ็ปต์ “กินเอง ล้างเอง นักเลงพอ” นอกจากนี้ ยังมีการใช้ถุงพลาสติกที่ย่อยสลายง่าย รวมทั้งการรณรงค์ ให้ทุกคนยัดผักถุงผ้า หรือตะกร้า เข้ามาใช้ในตลาดแห่งนี้ ใครลิ้มพริกก็มีขายในราคา แฟร์แบบ “แล้วแต่จะให้” นอกจากนี้ ยังมีระบบแยกขยะ โดยขยะเปียกจะนำไปหมัก เป็นปุ๋ยสำหรับต้นไม้ต่อไป

ที่เก้เก๋และได้มากกว่า คือการแนะนำให้พกปั่นโต หรือกล่องเก็บอาหารมาใช้ในตลาด เพราะสามารถใช้ซ้ำได้ แล้วยังเก็บอาหารที่รับประทานไม่หมดกลับบ้านได้อีกด้วย แม้จะเป็นตลาดเล็ก ๆ แต่ก็เต็มไปด้วยพลังอันยิ่งใหญ่ ของพ่อค้าแม่ค้าเกษตรกรจากพื้นที่ต่าง ๆ อาทิ สวนเสื่อผาด จังหวัดระยอง กับไข่สด Happy ที่เลี้ยงปล่อยในสวนผลไม้ ปลอดภัยสารเคมี, ฐกรฟาร์ม จังหวัดเพชรบุรี กับเมนูเด็ด สูตรข้าวอย่างขลลา อร่อยได้สุขภาพ, ฟาร์มพอสุข จังหวัดชลบุรี พร้อมเมนูอร่อย เช่น ข้าวไข่เจียวชะอม น้ำพริก ผักสด เป็นต้น

กระแสของการลดละเลิกการใช้ถุงพลาสติก นับเป็น ความท้าทายของคนในสังคม หากอยากลองใช้ชีวิต ไร้พลาสติก ไร้กล่องโฟม ก็อยากให้ลองมาเที่ยวชม และใช้ชีวิตของที่นี่ นั่นอาจจะเป็นแรงบันดาลใจให้กับการใช้ชีวิตประจำวันต่อไป เพราะที่นี่จะทำให้รู้ว่า เราสามารถใช้ภาชนะที่หมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ได้ โดยไม่สร้างผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อม

แถมยังสร้างสุข สนุก และภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมแวดล้อมที่ดีงาม

“อนามัยโลก” สังกทบทวน ผลกระทบต่อพลาสติกในน้ำดื่มบรรจุขวด

ความเคลื่อนไหวหลังจากองค์กรสื่อไม่แสวงหากำไร “ออร์บ มีเดีย” (Orb Media) รายงานการพบอนุภาคพลาสติกในน้ำดื่มบรรจุขวดหลายยี่ห้อใหญ่ ในการศึกษาตัวอย่างน้ำดื่มกว่า 250 ขวด ของ 11 ยี่ห้อ จาก 9 ประเทศ ได้แก่ บราซิล, จีน, อินเดีย, อินโดนีเซีย, เคนยา, เลบานอน, เม็กซิโก, สหรัฐอเมริกา และไทย ซึ่งผลการตรวจสอบครั้งนี้พบอนุภาคพลาสติกใน 93% ของตัวอย่าง รวมถึงน้ำดื่มยี่ห้อดัง อย่าง Aqua, Aquafina, Dasani, Evian, Nestle Pure Life และ San Pellegrino

ทางองค์การอนามัยโลกจึงได้เริ่มทบทวนโอกาสความเสี่ยงจากพลาสติกที่ปนเปื้อนในน้ำดื่ม โดยจะประเมินรายงานผลการวิจัยล่าสุดเรื่องการแพร่กระจายและผลกระทบต่อไมโครพลาสติก ซึ่งเป็นอนุภาคขนาดเล็กที่สามารถเข้าสู่ระบบทางเดินอาหารได้

นายบรูซ กอร์ดอน ผู้ประสานงานด้านน้ำและสุขอนามัยขององค์การอนามัยโลก กล่าวว่า การกินหรือดื่มอนุภาคพลาสติกตลอดทั้งชีวิตจะก่อให้เกิดผลกระทบหรือไม่นั้น เราคำนึงถึงองค์ประกอบของพลาสติกว่าจะมีสารพิษเจือปนหรือไม่ และมากแค่ไหนถึงจะเป็นอันตรายต่อร่างกาย ซึ่งยังไม่มีการวิจัยที่ตอบเราได้ และปกติเราจะมีข้อกำหนดเรื่องความปลอดภัย แต่การจะให้คำจำกัดความได้ก็ต้องเข้าใจสิ่งที่เป็นอันตรายด้วย

ด้าน ศาสตราจารย์เซอร์รี เมสัน พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วมีอนุภาคพลาสติก 10 ชิ้นต่อน้ำ 1 ลิตร โดยแต่ละชิ้นมีขนาดใหญ่กว่าเส้นผมของมนุษย์ ส่วนอนุภาคขนาดเล็กลงมาซึ่งตั้งสันนิษฐานว่าเป็นพลาสติกแต่ไม่ได้ระบุถึงลักษณะที่ชัดเจนถูกพบในปริมาณ 314 ชิ้นต่อน้ำ 1 ลิตร

จากจำนวนน้ำดื่มบรรจุขวดที่นำมาทดสอบทั้งหมด มีเพียง 17 ขวด ที่มีพบอนุภาคใดเลย ในขณะที่ขวดอื่น ๆ พบอนุภาคในปริมาณที่แตกต่างกันตั้งแต่หลักร้อยไปจนถึงหลักพันชิ้น โดยเป็นความแตกต่างที่พบได้ในน้ำดื่มบรรจุขวดยี่ห้อเดียวกัน และแม้กระทั่งในห่อเดียวกัน

ทั้งนี้ บางส่วนของอนุภาคเหล่านี้มีขนาดใหญ่พอที่เมื่อกลืนเข้าไปแล้วน่าจะถูกขับถ่ายออกมาได้ แต่อาจปล่อยสารเคมีทิ้งไว้ในระบบทางเดินอาหาร ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ และบางส่วนของอนุภาคก็มีขนาดเล็กมากจนสามารถเล็ดลอดผ่านผนังทางเดินอาหารเข้าสู่ร่างกายได้ ซึ่งไม่รู้ว่าจะก่อให้เกิดผลกระทบอย่างไรต่ออวัยวะและเนื้อเยื่อส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเรา

ขอบคุณข้อมูลจาก : <https://www.bbc.com/thai/international-43425961>

ดีเด่น 1 ต.ค. 61 “รพ.ปลอดถุงพลาสติก” รณรงค์ผู้ป่วยพกดุงผ้าใส่ยากลับบ้าน

กระทรวงสาธารณสุข ให้โรงพยาบาลในสังกัดทั่วประเทศ รณรงค์ใช้ถุงผ้าใส่ยาให้ผู้ป่วย ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2561 เป็นต้นไป ขอความร่วมมือประชาชนนำถุงผ้าเมื่อมารับบริการ พร้อมเชิญชวนประชาชนผู้ประกอบการ บริจาคถุงผ้าได้ที่โรงพยาบาลใกล้บ้าน ร่วมกันลดการใช้พลาสติก และลดโลกร้อน

นายแพทย์เจษฎา โชคดำรงสุข ปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า กระทรวงสาธารณสุข มีนโยบายตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2561 ให้โรงพยาบาลในสังกัดทุกแห่งรณรงค์ใช้ถุงผ้าใส่ยาให้ผู้ป่วยแทนการใช้ถุงพลาสติก และขอความร่วมมือผู้ป่วย นำถุงผ้ามาใส่ยาเมื่อ

มารับบริการที่โรงพยาบาลทุกครั้ง เพื่อลดการใช้พลาสติก ลดภาวะโลกร้อน ตามนโยบายโรงพยาบาลเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (GREEN & CLEAN Hospital) ที่เน้นการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมภายในโรงพยาบาล ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อชุมชนและโลก โดยเฉพาะปัญหาขยะพลาสติกที่เกิดขึ้นปีละ 2 ล้านตัน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง บางชนิดมีสารประกอบที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม บางชนิดไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ เนื่องจากใช้ระยะเวลาในการย่อยสลายตามธรรมชาตินานถึง 450 ปี เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ

ขณะนี้มีโรงพยาบาลหลายแห่งได้เริ่มดำเนินการแล้ว เช่น โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า โรงพยาบาลราชบุรี โรงพยาบาลนครปฐม รวมทั้งสถาบันและโรงพยาบาลสังกัดกรมการแพทย์ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้ป่วยเป็นอย่างดี จึงขอเชิญชวนประชาชน ผู้ประกอบการร่วมรักษาสีสิ่งแวดล้อมด้วยการบริจาคถุงผ้าได้ที่โรงพยาบาลใกล้บ้าน เพื่อร่วมกันลดขยะพลาสติกในสิ่งแวดล้อม

ขอบคุณข้อมูลจาก : <https://www.hfocus.org/content/2018/07/16128>

โครงการประกวดสื่อสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริม
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ขอเชิญร่วมประกวดคิดไอเดียทางโทรทัศน์

รางวัลชนะเลิศ 50,000 บาท พร้อมโล่รางวัล
รองชนะเลิศอันดับ 1 20,000 บาท พร้อมโล่รางวัล
รองชนะเลิศอันดับ 2 10,000 บาท พร้อมโล่รางวัล

คุณสมบัติผู้ส่งผลงานเข้าประกวด

นักเรียน นิสิต นักศึกษา บุคคลทั่วไป ส่งผลงานได้ทั้งประเภทบุคคลและประเภททีม

ผู้ที่สนใจสามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่
หมายเลขโทรศัพท์ 0-2298-5630 หรือทางเว็บไซต์ www.deqp.go.th

ส่งผลงานได้จนถึงวันที่ 30 สิงหาคม 2561

สามารถดาวน์โหลดหลักเกณฑ์
และใบสมัครการประกวด

Line@deqp

Facebook : deqpth

www.deqp.go.th